

B-kategooria mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekava

Juhi ettevalmistamise eesmärgiks on luua võimalused, andmaks õpilasele teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks vastavalt B- kategooria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele.

Juhi ettevalmistamise eesmärgiks on luua eeldused:

- 1) vastutustundliku juhi liikluskäitumise kujunemiseks;
- 2) juhi ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava ja keskkonda säästva käitumise kujunemisele.
- 3) oskus näha ohte ning valida õige kiirus ka libedal ja pimedal teel sõites.

Õpetamise korralduslikud alused

Õppekava koosneb teooria- ja sõiduõppest ning praktikumidest. Õppekava kogumaht on 105 tundi, millest iseseisvat tööd on vähemalt 52 tundi, auditoorset tööd on vähemalt 29 tundi, sõiduõpet on vähemalt 30 tundi ja praktikumideks on 1 tundi. Osavõtt kõigist auditoorsetest-, sõidu- ja praktikumitundidest on kohustuslik.

Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks

Õppekava läbimisel on õpilasel vajalik teha hulgaliselt iseseisvat tööd. Vajalik on lugeda õppejõu poolt koostatud õppematerjale, sõiduauto kasutusjuhendit, Liiklusseadust, Liikluskindlustuse seadust ja teisi liiklusalaseid õigusakte. Vajalik on otsida informatsiooni veebilehekülgedelt. Koostada individuaalseid kavaside ja plaane. Auditoorsetes- ja õppesõidutundides kasutavad õppejõud erinevaid õppemeetodeid: visualiseerimine, aktiveeriv loeng, rühmatöö, arutelude tekitamine ja suunamine, oma kogemuse jagamine, probleemülesannete lahendamine ja arengutreening.

Hindamismeetodid ja – kriteeriumid

Õppekava jaguneb kolmeks mooduliks. Iga järgneva mooduli läbimise eelduseks on eelneva mooduli

läbimine ja selles määratud õpiväljundite saavutamine. Õpiväljundite saavutamist teooriaõppes kontrollib õppejõud iga mooduli läbimise järel individuaalselt, õpilasele esitatud küsimustiku põhjal. Õpiväljundite saavutamise lävendiks on, et õigesti on vastatud kahekümne seitsmele küsimusele. Küsimustele vastamine toimub autokooli õppeklassis, abimaterjali kasutamata. Õpiväljundite saavutamist sõiduõppes kontrollib sõiduõpetaja iga mooduli lõpus, õpilasele antud sõiduülesande tulemuste põhjal. Õpetaja ja õpilane analüüsivad ülesande täitmise tulemuslikkust ja koos jõutakse ühise otsuseni õpiväljundite saavutamise kohta. Õppekava läbimisel sooritab õpilane liiklusteooria eksami ja sõidukontrolli. Liiklusteooriaeksam koosneb kuuekümmnest valikvastustega küsimusest, millest õigesti peab olema vastatud viiekümmne viiele. Sõidukontroll on sooritatud positiivsele tulemusele, kui õpilane on omandanud õppekavas ette nähtud oskused ja käitumise, ning on suuteline sõidukit juhtima iseseisvalt, ohutult, keskkonda säästvalt, on võimeline sõidukit juhtima ohutult pimedal ajal ning libedal teel. Kasutatakse mitteeristavat hindamist, kus tulemuseks märgitakse sooritatud või mittesooritatud.

Õppeainete läbimise ajaline plaan

Õppekava läbimise nominaalaeg kokku on seitse nädalat. Esimese mooduli läbimise nominaalaeg on kaks nädalat. Teise mooduli läbimise nominaalaeg on kaks nädalat. Kolmanda mooduli läbimise nominaalaeg on kaks nädalat.

Algaste				
Teooriaõpe		Sõiduõpe		
Moodul 1	Õppe-tunde	Moodul 1	Sõidu-tundi	
Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest.	10	Juhi tööasend ja turvavarustus.	20	

Iseseisvaks õppimiseks juhendamine.			
Liiklus kui süsteem.			
Ohutu liiklemise põhimõtted.			
Teiste liiklejatega arvestamine.		Sõiduki käsitlemine.	
Sõiduki turvalisus.			
Inimene sõidukijuhina.			
Moodul 2	10	Moodul 2	
Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites.		Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel.	
Sõidujärjekord sõites.		Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides.	
			 Eesti

Sõidu eripära, asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis.			
Sõiduki peatumine ja sõidu lõpetamine.			
Käitumine liiklusõnnetuse korral. Teooriaeksam			
Moodul 3	8	Moodul 3	8
Möödasõit, möödumine ja ümberpõige.		Möödasõit, möödumine ja ümberpõige.	
Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil.		Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal.	
Keskkonda säästev auto kasutamine.		Keskkonda säästev sõiduki juhtimine.	

<p>Sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes.</p> <p>Peatamisteedekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine.</p>		<p>Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine.</p>	<p>1</p>	
<p>Esmaõppe algastme pimedaja koolitus</p>				
<p>Pimedaja ajal sõiduki juhtimine</p>	<p>1</p>	<p>Pimedaja ajal sõiduki juhtimine</p>	<p>1</p>	
<p>Kokku esmaõppe algastmes</p>	<p>29</p>	<p>Kokku esmaõppe algastmes</p>	<p>30</p>	
<p>Liiklusteooria- ja sõidueksam Maanteeametis</p>				
<p>Esmase juhiloa saamine</p>				
<p>Lõppastme koolitus</p>				

Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teeoludes	3	Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine	1
Libedasõidu riskivältimise praktikum	1	Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamine	1
Kokku lõppastme koolituses	4	Kokku lõppastme koolituses	2

1. ALGASTME KOOLITUSE AINEKAARDID

1. Teoriaõpe

T 1.1.	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppe 1. moodulisse.
Aine mahuline jagunemine	Vähemalt kaks kohustuslikku tundi, millest üks on auditoorne.

Aine läbimise eeltingimused	Pole
Aine lühikirjeldus	Antakse ülevaade juhiloa saamise tingimustest ja korrast, juhikoolituse eesmärkidest ja autokooli õppekavast, õppetöö korraldusest ja õppetööd reguleerivatest dokumentidest. Seatakse koolitusele ühised eesmärgid.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused ülevaate saamiseks juhiloa saamise tingimustest ja korrast, õppetöö korraldusest, sisust ja mahust. Luua eeldused olukorrale, kus juhi ettevalmistamise riikliku õppekavaga seatud juhi koolituse eesmärgid ja õpilase juhilubade saamisega ning juhi koolitusega seotud eesmärgid langeksid võimalikult palju kokku.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab juhiloa saamise tingimusi ja korda; • teab õppetöö korraldust; • teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente; • on omaks võtnud juhi ettevalmistamise riikliku õppekavaga seatud juhi koolituse eesmärgid.
Iseseisva töö sisu	Töö kohustusliku kirjandusega
Kohustuslik kirjandus	OÜ Rool õppekorralduse eeskiri; OÜ Rool B-kategooria mootorsõidukijahi ettevalmistamise õppekava.
Täpsustatud õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane teab:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. juhi koolituse taotletavatest eesmärkidest ja sisust; 2. õppekava ülesehitusest, koolituse struktuurist ja astmelisuse vajalikkusest nii liiklusteooria kui sõiduõppel; 3. õppe kestusest ja – mahtudest; 4. õpilase teadmiste ja oskuste hindamise alustest; 5. juhiloa (kaasaarvatud esmase juhiloa) taotlejale esitatavatest nõuetest.

<p>Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine</p>	<p>Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamise ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb loeng mille käigus kasutatakse visualiseerimist. Arutelu käigus püstitatakse koolitusele ühised eesmärgid. Individuaalselt kontrollib õppejõud õpiväljundite saavutamist mooduli lõpus õpilasele esitatud küsimustiku põhjal.</p>

<p>T 1.2.</p>	<p>Iseseisvaks õppimiseks juhendamine</p>
<p>Koht õppekavas</p>	<p>Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppe 1. moodulisse.</p>
<p>Aine mahuline jagunemine</p>	<p>Vähemalt kaks kohustuslikku tundi, millest üks on auditoorne tund.</p>
<p>Aine läbimise eeltingimused</p>	<p>Läbitakse pärast tundi "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".</p>
<p>Aine lühikirjeldus</p>	<p>Lisaks kohustuslikele teooriatundidele ja sõidutundidele on kursuse raames palju iseseisvat tööd. Aine raames täpsustatakse iseseisva töö sisu ja mahtu. Aidatakse õpilasel koostada individuaalne õppeplaani – õppetöö ajaline jaotus, iseseisev töö, õppimine juhendajaga jms. Rõhutatatakse õpilase aktiivset rolli õppetöös ja vajadust võtta vastutus oma õppimise eest.</p>
<p>Aine üldeesmärgid</p>	<p>Lua eeldused vastutuse võtmiseks oma õppimise eest ja aidata õpilasel koostada individuaalne õppeplaani.</p>

Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • on valmis vastutama oma õppimise eest; • on koostanud individuaalse õppeplaani; • teab kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab.
Iseseisva töö sisu	Õpilane koostab individuaalse õppeplaani.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal.
Täpsustatud õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane teab:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. õpitavat saab omandada tahtlikult ja eesmärgistatult või tahtmatult ning eesmärgita 2. õpitavat saab omandada kas iseseisvalt või õpetaja ja õpilase ühistöö tulemusena 3. mida mitmekesisem on õpetus ja õpitava ainega tegelemine, seda põhjalikumalt aine omandatakse 4. õpiprotsessis on oluline õpitu õigeaegne kordamine, objektiivne ja õigeaegne tagasiside 5. õppematerjal esitatakse siirdega lihtsamalt keerukamale, kus uus teadmine haakub varemõpituga ning aitab seda kinnistada ning nii kujuneb arusaam, et need teadmised moodustavad terviku; 6. õppimine, kordamine ja teadmiste kontroll (ka enesekontroll) teenivad ühist eesmärki 7. iseseisval tööl ja eriti rühmatööl on õpingutes oluline osa 8. õppematerjali esitatakse õppekava kohaselt etappide kaupa, rõhutades olulist

<p>Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine</p>	<p>Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb loeng mille käigus kasutatakse visualiseerimist. Individuaalselt kontrollib õppejõud õpiväljundite saavutamist mooduli lõpus õpilasele esitatud küsimustiku põhjal.</p>
--	---

<p>T 1.3.</p>	<p>Liiklus kui süsteem</p>
<p>Koht õppekavas</p>	<p>Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppe 1. moodulisse.</p>
<p>Aine mahuline jagunemine</p>	<p>Vähemalt kaheksa tundi millest kaks on auditoorsed.</p>
<p>Aine läbimise eeltingimused</p>	<p>Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained " Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning " Iseseisvaks õppimiseks juhendamine"</p>
<p>Aine lühikirjeldus</p>	<p>Liiklus koosneb mitmest osast – tee, liikleja, sõiduk, seadusandlus – moodustades süsteemi. Süsteemi erinevad osad on vastasmõjus – muutused ühes kutsuvad esile ka muutused teistes. Antakse ülevaade olulisemast süsteemi erinevate osade kohta – terminind, liiklusalane seadusandlus, sõiduk, liikluskorraldusvahendid jms.</p>
<p>Aine üldeesmärgid</p>	<p>Lua eeldused mõistmaks liiklust kui süsteemi.</p>
<p>Õpiväljundid</p>	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab liiklussüsteemi erinevate osadega seotud terminoloogiat; • teab liikluskorraldusega seotud põhimõtteid; • mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana; • teab liikluse positiivset ja negatiivset mõju inimese elule ja

	tervisele.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga ja Liiklusseadusega
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal. Liiklusseaduse paragrahvid: 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8;10;13; 14. Liiklusmärgid, püstmärgised ja teekattemärgised.
Täpsustatud õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane teab:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. teeliikluse osategureid ja nendega seotud riske (juht, sõiduk, liikluskeskkond ja teised liiklejad, liikluskorraldus) 2. ohutu liiklemine eeldab kõikide teeliikluse osateguritega arvestamist 3. juhi võimalusi ja õiget tegevust, kui juht oskab hankida liiklusinfot õigeaegselt või kui liiklusinfot saadakse hilja pole liiklusõnnetus enam välditav 4. liikluse üldisi põhimõtteid 5. juhti, sõidukit ja keskkonda puudutavatest õigusaktidest juhendumise vajalikkust 6. Liiklusseaduse põhireegleid ja liikluskorraldusvahendite olulisust 7. Liiklusseaduse üldsätteid ning neis esinevaid mõisteid 8. vastutust Liiklusseaduse nõuete eiramise korral 9. mootorsõidukite liigitust juhtimisõiguse seisukohalt 10. liiklusmärkide rühmitamist eesmärgi järgi (hoiatusmärgid, eesõigusmärgid, keelu- ja mõjualamärgid jne) 11. kuidas liiklusmärgirühmi eristatakse märgi kuju ja värvuse järgi 12. kõikide liiklusmärkide ja lisateatetahvlite tähendusi 13. liiklusmärkide mõjupiirkonda ja kehtivusaega 14. fooride erinevate tüüpide ja märguannete tähendust 15. reguleerija märguannete tähendust 16. teekattemärgise sisu 17. teekattemärgiste mõjuala

<p>Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine</p>	<p>Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb aktiveeriv loeng mille käigus kasutatakse visualiseerimist. Loengut toetavad videofilmid. Individuaalselt kontrollib õppejõud õpiväljundite saavutamist mooduli lõpus õpilasele esitatud küsimustiku põhjal.</p>
--	--

<p>T 1.4.</p>	<p>Ohutu liiklemise põhimõtted</p>
<p>Koht õppekavas</p>	<p>Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppe 1. moodulisse.</p>
<p>Aine mahuline jagunemine</p>	<p>Vähemalt kuus tundi, millest kaks on auditoorsed .</p>
<p>Aine läbimise eeltingimused</p>	<p>Läbitud ained ” Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest” ja ” Iseseisvaks õppimiseks juhendamine”.</p>
<p>Aine lühikirjeldus</p>	<p>Võimalikke ettetulevaid liiklusolukordi on väga palju ja neid üksikhaaval selgeks õppida ei ole võimalik. Aine raames analüüsitakse tüüpilisemaid liiklusolukordi ja arutletakse, millised on juhi võimalused tagada ohutus nendes olukordades. Sõnastatakse ühiselt ohutu liiklemise põhimõtted.</p> <p>Omandatakse piki- ja külgsuuna ning sõidukiiruse valikuga ja märguannete kasutamisega seotud reeglid.</p>
<p>Aine üldeesmärgid</p>	<p>Luu eeldused isiklike ohutu liiklemise põhimõtete väljatöötamiseks.</p>
<p>Õpiväljundid</p>	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab, et peamised ohutu liiklemise põhimõtted on õigete tähelepanekute tegemine, oludele vastava sõidukiiruse valik, õigeaegsed ja piisavad märguanded, ohutu piki- ja külgsuuna hoidmine, liiklusreeglitest kinnipidamine ja teiste liiklejatega

	<p>arvestamine;</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab piki- ja külgsuuna ning sõidukiiruse valikuga seotud reegleid; • teab märguandeid ja nende kasutamisega seotud reegleid; • on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga ja Liikluseadusega. Isiklike ohutu liiklemise põhimõtete väljatöötamine.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal, Liikluseaduse paragrahvid: 18; 33; 39; 46; 47; 48; 49; 50.
Täpsustatud õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane teab:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. inimesel on tahteline ja tahtmatu tähelepanu 2. juhi tähelepanu peab töötama valivalt 3. juht peab olema võimeline tegelema üheaegselt mitme tähelepanu nõudva asjaoluga 4. aju on loominguorgan, kuid väsib kiiresti 5. oma tähelepanuvõimet peab oskama ratsionaalselt kasutada 6. igas olukorras peab oskama säilitada tasakaalukust 7. juhi võimed ja hoiakud on kujundatavad 8. muutused käitumises sõltuvad juhi soost, east ja sõidustaažist 9. kuidas inimene tähelepanekuid teeb 10. millest sõltub inimese nägemisväli 11. taju eripära 12. kiiruse mõju tähelepanekute tegemisele 13. õige ja ohutu sõidukiiruse määramise põhimõtteid 14. kiiruse piiramise ja soovitusliku kiiruse kehtestamise põhimõtteid 15. Liikluseadusega määratud üldiste ja liikluseadusega kehtestatud kiirusepiirangute järgimise vajalikkust 16. paindlik ja ohutu liiklemine põhineb heal liiklejate vahelisel mõistmisel, õigeaegsete juhimärguannete andmise oskusel ja liiklejate vahelisel ühistööd 17. liikleja peab nägema teisi ja olema teistele liiklejatele nähtav 18. Liikluseaduse sätteid märguannete kohta 19. võimalusi oma tegevuse teistele liiklejatele mõistetavaks tegemisel ja teiste liiklejate kavatsuste mõistmisel

	<p>20. sõitmisel on ohutuse seisukohalt väga tähtis sõiduki asukoht</p> <p>21. juht peab sõitmise ajal olema teadlik oma asukohast ja veendunud, et see on õige ja otstarbekas enda ning teiste liiklejate suhtes</p> <p>22. liikluses on alati vaja teada enda ja kaasliiklejate sõidujärjekorda</p> <p>23. ruumivajaduse sõltuvust sõidukiirusest, teeludest, sõidukogemusest, reageerimiskiirusest jne.</p> <p>24. liikluskorraldusvahendite järgimine ja käitumine liiklusreeglite kohaselt võimaldab ohte ennetada</p> <p>25. liiklusreeglite eiramine põhjustab riskiolukordi</p>
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamise ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb aktiveeriv loeng mille käigus kasutatakse visualiseerimist. Loengut toetavad videofilmid. Loengu käigus toob õppejõud oma kogemusel põhinevaid näiteid liiklusest. Individuaalselt kontrollib õppejõud õpiväljundite saavutamist mooduli lõpus õpilasele esitatud küsimustiku põhjal.

T 1.5.	Teiste liiklejatega arvestamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppe 1. moodulisse.
Aine mahuline jagunemine	Vähemalt neli tundi, millest üks on auditoorne.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained ” Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest” ja ” Iseseisvaks õppimiseks juhendamine”.
Aine lühikirjeldus	Liiklejate käitumises on vanusest, kogemusest, kasutatavast sõidukist jms tulenevaid erisusi. Neid erisusi teades oskab juht teiste liiklejatega paremini arvestada. Ühe liikleja poolt tehtud viga ei vii vältimatult õnnetuseni kui teine pool teab mida ette võtta õnnetuse ärahoidmiseks.

	<p>Arutletakse selle üle, milliseid liiklejate rühmi on, millised on nende käitumise eripärad ja kuidas iga liikleja saab neid eripärasid teades ohutuse tagada.</p>
Aine üldeesmärgid	<p>Luu eeldused teiste liiklejatega arevestava käitumise kujunemiseks.</p>
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, et liikluses osaleb erinevaid liiklejate rühmi; • teab erinevate liiklejate rühmade käitumise eripärasid; • teab erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähem kaitstud liiklejate, suurte sõidukite, eritalituse sõidukite jt) seotud ohtu suurendavaid tegureid; • omab valmidust liikluses ohutuse tagamiseks arvestama eripäradega, mis on seotud erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega; • mõistab teiste liiklejatega ja sõitjatega arvestamise tähtsust; • on motiveeritud arvestama teiste liiklejate ja sõitjatega, eelkõige vähem kaitstud liiklejatega ja tagama oma käitumisega nende ohutuse.
Iseseisva töö sisu	<p>Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga ja Liiklusseadusega.</p>
Kohustuslik kirjandus	<p>Õppejõu poolt koostatud õppematerjal ja Liiklusseaduse paragrahvid: 16; 17; 33; 35; 36; 37; 49; 68.</p>
Täpsustatud õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane teab:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. miks liiklejate omavaheline suhtlemine on tähtis ja kuidas see toimub 2. agressiivsest liikluskäitumisest tulenevaid ohtusid 3. arvestada eri liiklejate rühmade käitumistaoli ja toimida selle kohaselt

4. et juhina:

- peab ta olema kaasliiklejatele nähtav
- peab tema tegevus olema kaasliiklejatele ennustatav
- peab ta oskama sobitada oma sõidukiirust liiklusvooluga
- tuleb sõidukiirust muuta sujuvalt
- tuleb osata näha liiklusolukordi ja liigelda liikluskorraldusvahendite kohaselt
- tuleb osata ennustada teiste liiklejate tegevust
- tuleb võtta arvesse liiklejate eri rühmade võimeid ja kalduvusi
- tuleb olla eriti tähelepanelik vähekaitstud liiklejate suhtes ning vältida nende ohustamist ja neile kahju tekitamist
- peab ta mõistma suurte ja väikeste sõidukite erinevast ruumivajadusest tulenevaid raskusi
- peab ta olema valmis andma alarmsõidukitele sõidueesõigust ja mõistma algajate juhtide raskusi

1. kuidas mõjutab liikluskeskkond laste ohutust

2. millega on seotud laste probleemid liikluses

3. pöörata tähelepanu liikluskeskkonnale ja osata selgitada, kus enamasti ilmuvad lapsed ootamatult sõiduteele

4. laste tüüpilisi tegevusmalle

5. juhi ettevaatusabinõusid ja tegevust, kui tuleb mööduda vastutulevatest või pärisuunas liikuvatest jalakäijatest, jalgratturitest ja mopeedijuhtidest

6. juhi kohustusi jalakäijate ning jalgratturite kui vähekaitstud liiklejate suhtes:

- kõnniteel
- jalgrattateel
- sõiduteel
- õuealal
- hoovist väljasõidul
- teepeenral
- nende trammi ja bussi sisenemisel ning väljumisel
- reguleeritud ja reguleerimata ülekäigurajal ning jalgrattatee ületamise kohal

1. milline on sobiv sõiduviis ülekäiguraja ja jalgrattatee ületamisel mitmesuguse liiklustiheduse ja nähtavuse ning eri tee- ja ilmaolude korral
 2. olukordi, kus juht on kohustatud teed andma jalgratturile ja mopeedijuhile
 3. probleeme, mis tekivad liikluses:
 - vanuritel
 - kuulmishäiretega inimestel
 - vaimsete puuetega inimestel
 - liikumispuuetega inimestel.
1. arvestada liikumispuudega juhi eriõigustega ja selgitada teiste sõidukijuhtide õiget käitumist liikumispuudega juhi suhtes;
 2. kuidas mõjutab sõiduki tehniline seisukord ja sõiduviis ümberkaudsete elanike ja teiste liiklejate heaolu ning tervist.
 3. suuremõõtmeliste sõidukitega ja aeglaselt sõitvate sõidukitega kaasnevaid riske ning oskama neid ennetada
 4. eritalituse sõidukitega kaasnevalt oma kohustusi ja tegevust.

Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine

Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamise ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb aktiveeriv loeng mille käigus kasutatakse visualiseerimist. Loengut toetavad videofilmid. Loengu käigus toob õppejõud oma kogemusel põhinevaid näiteid liiklusest. Individuaalselt kontrollib õppejõud õpiväljundite saavutamist mooduli lõpus õpilasele esitatud küsimustiku põhjal.

T 1.6.

Sõiduki turvalisus

Koht õppekavas

Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppe 1. moodulisse.

Aine mahuline jagunemine

Vähemalt neli tundi millest üks on auditoorne.

Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained ” Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest” ja ” Iseseisvaks õppimiseks juhendamine”. Turvahalli külastus võib toimuda algastme koolituse jooksul.
Aine lühikirjeldus	Autotööstus areneb väga kiiresti. Sõidukite tootjad pööravad järjest suuremat rõhku sõidukite turvalisusele. Tehnikasaavutusi saavad juht ja sõitjad enda ohutuse suurendamiseks kasutada teades sõidukis oleva turvavarustuse tööpõhimõtet ning kuidas turvavarustust õigesti kasutada.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused turvavarustuse õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste ja oskuste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks kasutada turvavarustust.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab auto kasutaja juhendiga tutvumise olulisust • teab peamisi tänapäeva sõidukites kasutuses olevaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ja nende tööpõhimõtet (turvavöö kinnitamine ja istumisasendi reguleerimine, kaassõitja turvavarustuse kinnitamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine) • teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on enam motiveeritud turvavarustust kasutama • teab nõudeid sõitjate ja veoste veole ja turvavarustuse kasutamisele • teab sõidukist väljumisel ja sellesse sisenemisel vajalikke ettevaatusabinõusid • teab nõudeid kasutatava mootorsõiduki tehnoseisundile • teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid sõiduki kasutamisel • teab kasutatava sõiduki lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja sõiduki juhitavusele.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga, Liiklusseadusega ja sõiduauto kasutusjuhendiga.
Kohustuslik kirjandus	Õpejõu poolt koostatud õppematerjal ja Liikluseaduse paragrahvid: 30; 33; 34; 73.

Pärast koolitust õpilane teab:

1. kuidas teostada sõiduki sõidueelset kontrolli ja valmistuda sõiduks;
2. mis kuulub auto varustusse ja kuidas seda kasutatakse
3. auto komplekti kuuluvaid ja lisatavaid turvaseadmeid ja nende kasutamise nõudeid
4. auto tulede, tahavaatepeeglite, ventilatsiooni, klaasi- ja istmesoojendi otstarvet
5. istme reguleerimisega seotut
6. auto juhtimisseadiste kasutamist
7. nõudeid rehvidele ja amortisaatoritele
8. nõudeid piduritele ja roolisüsteemile
9. tulede ehitust, korrasolekut ja reguleeritust:
10. sõidukile veose paigutamise ja kinnitamise osas veose nõuetekohast paigutamist, kinnitamist, katmist
11. aastaajaga seotud autohoolduse nõudeid ja vajadust
12. korralise hoolduse nõuet ja vajadust, hooldusraamatu kohase ja regulaarse hoolduse vajalikkust
13. sõiduki tehnilise ülevaatusesega seonduvat

14) sõidukil esinevaid tehnorikkeid, mille puhul tuleb sõit katkestada

Pärast koolitust peab õpilane oskama kontrollida:

1. rehvi siserõhku ja seisukorda
2. tulede seisukorda ja tööd
3. õli ja vedelike tasapinda
4. peeglite asendit
5. näidikute ja hoiatustulede näitu
6. pidurite ja rooliseadme seisukorda ja tööd
7. sõiduki üldist seisukorda

Täpsustatud
õpiväljundid

Õpetamise

Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamise ja õpiväljundite

meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine	tutvustamisega, seejärel järgneb aktiveeriv loeng mille käigus kasutatakse visualiseerimist. Loengut toetavad videofilmid. Loengu käigus toob õppejõud oma kogemusel põhinevaid näiteid liiklusest. Individuaalselt kontrollib õppejõud õpiväljundite saavutamist mooduli lõpus õpilasele esitatud küsimustiku põhjal.
---	--

T 1.7.	Inimene sõidukijuhina
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt kuus tundi millest kaks on auditoorsed.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained ” Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest” ja ” Iseseisvaks õppimiseks juhendamine”.
Aine lühikirjeldus	Inimestena oleme erinevad. Erinevused võivad olla tingitud kaasasündinud teguritest (sugu, isiksuse omadused, impulsiivsus, kognitiivsed funktsioonid), elu jooksul välja kujunevatest teguritest (vanus, kogemused, hoiakud, väärtused, motiivid, iseloom jms) ning kiiresti muutuvatest asjaoludest (väsimus, tervislik seisund, emotsioonid, joove jms). Arutletakse selle üle, kuidas nendest teguritest tulenevat negatiivsed mõju juhi käitumisele saab vältida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mõistmaks erineva liikluskäitumise põhjuseid, saada teadlikuks enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest tugevatest ja nõrkadest külgedest. Lua eeldused strateegiate väljatöötamiseks neid kahjulikke mõjusid vähendada.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab inimeste erineva liikluskäitumise põhjuseid; • teab kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja planeerimine,

	<p>sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikus enda juhtimisvõimest (sealhulgas liigne enesekindlus, oma võimekuse tõestamise soov) mõjutavad juhi käitumist;</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele; • on enda jaoks välja töötanud strateegiad isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks; • on rohkem motiveeritud väärtustama ohutust ja keskkonna säästlikkust, elu üldistes eesmärkides ja käitumises.
<p>Iseseisva töö sisu</p>	<p>Töö õppejõu poolt koostatud õppmaterjaliga. Õpilane töötab välja enda jaoks strateegia, isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks.</p>
<p>Kohustuslik kirjandus</p>	<p>Õppejõu poolt koostatud õppematerjal.</p>
<p>Täpsustatud õpiväljundid</p>	<p>Pärast koolitust õpilane teab:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. psühhofüsioloogilisi tegureid, millest sõltub juhi ohutu tegevus 2. kuidas hinnata oma võimeid autojuhina 3. et juht vastutab selle eest, millises psüühilises ja füüsilises seisundis ta alustab või jätkab sõitu 4. milline on sisetunnetuse olemus ja kuidas ta areneb kui juhtimistegevuse hõlbustaja 5. kuidas kujuneb juhil autokäsitsemistunnetus, nägemistunnetus ja teetunnetus 6. millised tegurid (isikuomadused) mõjutavad juhi toimetulekut liikluses: <ul style="list-style-type: none"> • juhi püsiomadused (psüühilised võimed e. kaasasündinud omadused) • juhi muutuvad omadused (nt sõidukogemus, koolitus, vanus) • vahelduvad tegurid (nt väsimus, meeleolu, haigus) <div data-bbox="1059 2096 1386 2143" style="text-align: right;"> Eesti </div>

1. miks inimesel tuleb saavutada teatav intellektuaalne ja emotsionaalne küpsus, et vastata hea liikluskäitumise nõuetele
2. millist osa etendavad liikluskäitumises järgmised tegurid ja kuidas need mõjutavad liikluskeskkonda ning liiklusohutust:

- identiteet ja ideaal
- reaalsustaju
- oma võimete tundmine
- enesekontroll
- vastutustunne

1. kolme tegurit (täielik egoism – liiklusreeglite järgimine – ettenägelikkus) isiku arengus ja seda, kuidas need avalduvad liikluses
2. noorte mees- ja naisjuhtide enesehinnangu kohase ja tegeliku sõiduuskuse erinevusi
3. miks võivad liikluses põhjustada negatiivseid ilminguid:

- impulsiivsus;
- agressiivsus;
- oma mina rõhutamine;
- ametialase või isikliku positsiooni rõhutamine;
- pingeseisund;
- negatiivne hoiak;
- hädaldamine.

1. stressiseisundi olemust ja kirjeldada:

- mis on stressiseisund;
- põhimõttelist seost stressi ja töövõime vahel;
- stressiseisundite tüüpe.

1. millest tekib noortel grupisurve;
2. kuidas grupisurve võib viia liiklusõnnetuseni;
3. nende inimeste olulisi isikuomadusi, kes alluvad kergesti grupi survele
4. millist positiivset mõju teiste inimeste käitumisele avaldab hea eeskuju

	<p>5. millised tundemärgid teatavad juhile tema väsimusest</p> <p>6. millal on juhil keelatud sõitu jätkata</p> <p>7. kuidas juht saab sõidu ajal väsimusest üle</p> <p>8. kuidas alkohol mõjutab juhtimist ja käitumist</p> <ul style="list-style-type: none"> • vead liiklusolukordade ennustamisel • reaktsiooniaja pikenemine • koordineerimisvõime nõrgenemine • kiire väsimine • nägemisteravuse vähenemine ja nähtavusala ahenemine <p>1. autojuhtimisvõime sõltuvust vere alkoholisisaldusest</p> <p>2. alkoholi tarvitamise tagajärgi liikluses</p> <p>3. milline on ravimite mõju juhile</p> <p>4. millist mõju avaldavad juhile narkootilised ained</p> <p>5. kuidas mõjutab haigusseisund auto juhtimisvõimet</p>
<p>Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine</p>	<p>Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb aktiveeriv loeng mille käigus kasutatakse visualiseerimist. Loengut toetavad videofilmid. Loengu käigus toob õppejõud oma kogemusel põhinevaid näiteid liiklusest. Individuaalselt kontrollib õppejõud õpiväljundite saavutamist mooduli lõpus õpilasele esitatud küsimustiku põhjal.</p>

<p>T 2.1.</p>	<p>Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites</p>
---------------	---

Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppe 2. moodulisse.
Aine mahuline jagunemine	Vähemalt kuus tundi, millest kaks on auditoorsed.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul.
Aine lühikirjeldus	<p>Üheks ohutu liiklemise eelduseks on valida teel otse sõites ja manöövri sooritamisel õige asukoht. Omandatakse sõidu alustamise ja sõiduki asukoha valikuga seonduvad reeglid. Arutletakse, kuidas tagada sõidu alustamisel ohutus, milliseid ettevalmistusi tuleb sõiduks teha, millised on tee erinevad osad ja nende otstarbed; mille järgi ära tunda eraldi rada ühissõidukile, kergliiklejatele jms; kui sõiduradasid on mitu, siis milline rada valida; kuidas saab juht õige paiknemisega teel riske vältida. Analüüsitakse sõiduki asukohaga sõites seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.</p>
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused sõitmisel õige asukoha valikuks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks sõidu planeerimisega riske vältida ning keskkonda säästa.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas sõitu ohutult alustada; • teab tee erinevaid osi ja nende otstarvet; • teab sõiduki asukoha valikuga seotud reegleid; • teab kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil; • on rohkem motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima.

Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga ja Liiklusseadusega.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal ja Liiklusseaduse paragrahvid: 17; 39; 45; 48; 49; 64; 88; 90.

Täpsustatud
õpiväljundid

Sõiduks valmistumine.

Pärast koolitust õpilane oskab:

1. valmistuda sõiduks juhina
2. kontrollida enne sõitma hakkamist ja sõidu ajal sõiduki vastavust ohutusnõuetele
3. arvestada liiklus-, tee- ja ilmaoludega
4. enne sõitu kavandada oma sõiduteekonda ja arvesse võtta selle iseärasusi

Juhi märguanded.

Pärast koolitust õpilane teab:

1. millal ja kuidas võib juht anda märguannet helisignaaliga
2. millal ja kuidas võib juht anda märku tulede vilgutamisega
3. kuidas antakse suunamärku sõidu alustamisel sõidutee servast, pöördel, sõiduraja vahetamisel ja muude manöövrite korral
4. millal tuleb kasutada ohutulesid ja ohukolmnurka
5. kuidas muuta peatumismärguanne pidurdamisel paremini märgatavaks
6. miks peab juht lisaks juhimärguandele ka veenduma oma järgneva tegevuse ohutuses

Sõidu alustamine.

Pärast koolitust õpilane oskab:

1. jälgida tagant lähenejaid ja ennustada nende tegevust
2. enne sõidu alustamist koostada hangitud informatsiooni põhjal tegevuskava, näidata suunamärguannet ja olla oma tegevuses teistele liiklejatele mõistetav
3. liituda sujuval